

FASISZTA TÖRTÉNETEK

Toti, a barátom hazafias ellenálló volt és oroszkönyvén töltötte ki a megszállók elleni ádáz dühét, meg- és átrajzolt benne mindent igazul, amit a gyáva tankönyvírók, tarkójukon érezvén a Kreml-medve forró leheletét, aligha merészelhettek. Igaz, néha mindkettőnk gyöngé, fiatal életét a bukás rémes réme rémítette, de az nem a rajzok miatt volt, hanem az orosz nyelv fölfoghatatlan bonyolultsága miatt, ami oly bénítóan hatott, hogy fizikailag váltunk képtelenné arra, hogy egyáltalán megpróbáljuk elsajátítani.

Olvasmányok egész sora igyekezett bevezetni az olvasót a szovjetbirodalom mindenféle érdekes titkaiba, például a zálátóje kólco-ba, magyarul az arany gyűrűbe. Ez a térképen egy kör kerülete mentén elhelyezkedő városhalmaz volt, a legszebb orosz városok halmaza, már amennyire a szovjetkorban a térképeknek hinni lehetett, hiszen bizonyos városok a valóságban a térképen jelzettől többezer kilométerre feküdtek, például a hadiipari és ürközpontjaik. Ez sejtetően a belső reakció elleni manőver volt, hiszen az amerikaiak

akkor már évtizedek óta műholdfelvételekkel tájékoztak szovjetföldön.

Gyönyörű, piros-fekete nyomatú orosz könyvünkben egy egész bal oldalt kitett ez a zálátóje kólco, a nyolc vagy tíz várost pirosra színezett gyűrűvel fogták egybe, aminek legfelső pontján, mint valami ékkő, vörös csillag díszelgett. Ez volt ezeknek a kommunistáknak a rögeszméjük, a leglehetetlenebb helyekre is vörös csillagokat rajzoltak, ahogyan az óvodások is fölrajzolják mindenhová a jelüket.

Toti azonban a körben elrendezett városok mellé egy-egy tankot rajzolt befelé mutató lövegekkel, a vörös csillagot vastagon átrajzolta horogkeresztté, a lap aljára pedig vastag betűkkel véste oda: A FASISZTA GYŰRŰ BEZÁRULT.

A tett veszélyességét legelsősorban iskolánk pöffeszkedő párttitkárnője hordozta magában, aki egyben orosz tanár is volt, s helyettesítő tanárként a mi csoportunkban is föl-fölbukkant. Olyan feje volt ennek a párttitkárnőnek, mint egy nem eléggé fölfújt bőr focilabda, ami nagyjából ugyan már kerek, de azért még pár helyen be van horpadva egy kicsit. Meg még olyan buta tyúkfeje is volt neki, hogy féltem, egyszer csak kotkodácsolni kezd és négykézlábra ereszkedik, hogy fölcsipegesse a magokat. Utólag nehéz becsülni, hány liter vörös bolsevik vér tolult volna ebbe a hájas, kerek fejbe, ha szembesülnie kell a zálátóje kólco német katonáktól szorongatott változatával, de igen valószínű, Toti nem abban az iskolában fejezte volna be a nyolc általánost.

Hiába tartottak szerda délutánonként Lenin-miséket és az egész iskolát megmozgató, Che Guevarához hasonló terroristákat alkalmi piederestálra emelő úttörőcsapat-gyűléseket a gyógyos tanárok, a fasizmus szelleme mégiscsak beszívárgott az iskola zöldre festett, vastag falai közé. A sors gonosz tréfájaként éppen az imperialista támadók elleni fölkészülést szolgáló akadályversenyen esett meg a borzalmas szégyen.

Azon a napon azonban zuhogott az eső, föltartóztathatatlanul csorgott az égből, pedig az erdő mélyén kellett volna bizonyítani a kispajtásoknak a kapitalista hordák elleni elszántságot, azt, hogy árkon-bokron keresztül képesek azokat kikergetni a világból is. Megeshet persze, tudván a nyugati hadifölényt, hogy ezek a terepgyakorlatok inkább csak a menekülés gyakorlására szolgáltak.

Elszéledtek már az átvizesedett különbuszok az iskolakapu előtt, akadályversenynek mégis lennie kellett, kommunista tanár- és tanulóelvtárs nem hátrálhatott, akkor felelősöket követelt volna a pártfelsőbbvezetés, hogy egy kis víz fölborította a harcrendet. Megtartották ezért az iskolaépületben az akadályversenyt, alagsortól a második emeletig, egész nap a lépcsőházban meneteltünk föl-alá. A nagy menetelés közepette teljesen váratlanul bukkant föl a hatalmas termetű csapatvezetőnő a lépcsőfordulóban. Ijedten torpantunk meg, hatalmas akadály volt ez nekünk, apró kisdiákoknak.

Most éppen nem kiabálta a zászlónak, hogy „Fogadás balról!”, mint az ünnepségeken

szokta volt, csak azt kérdezte nagy tudálékosan, hogy tudjuk-e, mi az úttörők köszöntése? Volt közöttünk egy igen-igen eminens gyerek, a legjobb tanuló, ki is ugrott az előbb Mókus, később Kolumbusz nevezetű órs többi tagjai közül, egyenesen a csapatvezető tanárnő elé.

Alig ér földet, azonnal vigyázzállásban lendíti jobbját fasiszta üdvözlésre. Még vigyorog is közben, mintha a dicséretet várná, a kezét másodpercekig kitarlja a Heil Hitler-pózban. A megdöbbszent szocialista tanár-lény arcán a változás olyan, mintha szikrázó napsütést menten dörgő vihar váltana. Lopva néz körül, hogy vannak-e tanúk, s csak annyit hörög ki ijedten: kisfiam, kérdezd meg otthon, hogy ez mit jelent!

A többi akadályversenyek sem mindenkor végződtek a tanárok túlzottan is szelíd tervezgetései szerint, egy alkalommal Toti barátomék a cél-lövöldében teljesen szétlőtték egy műanyagbaba punciját. Megpróbálták először becsületesen használni a cél-lövöldét, hogy derékbalójék a hurka-pálcikákat és megnyerjék a tetejükbe tűzött játékokat, ám a cél-lövöldés gazfickó össze-vissza elfuserálta a puskák irányzékát, kisebb célok eltráflására teljességgel alkalmatlanok voltak.

Toti nem volt beletörődő fajta, föl hagyott hát a pálcák célozgatásával és egy jókora műanyagbabára mozgatta a célkeresztet. Mutatóujja izgatottan húzta meg a ravaszt, a légpuska dugattyúja előrevágódott, az ólomlövedék mögött föltorlódott a nagynyomású levegő, s mindezen folyamatok eredményeképp az ólomlövedék engedelmesen suhant ki a légpuska csövéből, hogy

tompa puffanással lyukassza keresztül a műanyagbabát. A rákövetkező lövések teljessé tették a pusztítást és mire a lövöldés észbekapott, már csak egy összelyuggatott műanyagszemét lovagolt a hurkapálcán. Egészen extázisba esett a veszteség látványától, hogy az a baba most már sokkal inkább lehetne szűrő, szita, vagy más hasonló, s ordítózza kergette el őket a céllövőbódénak még a közeléből is.

Egy középiskolai akadályversenyen, amit hivatalosan már honvédelmi gyakorlatnak neveztek, megpróbáltam megismételni Toti bátor tettét. A tanári gyülekezet most is testületileg tiltotta a céllövöldézést, talán félték a felfegyverzett diákoktól, de ez nem volt fölemlíthető mértékű akadály annak, hogy a barátommal, Paul-lal elzarándokoljak a céllövöldés bódéhoz.

Kitettem az ötforintost a lövölde pultjára és kértem a fegyvert. A céllövöldés még semmit sem sejtett, így határozott mozdulatokkal megtöltötte a légpuskát és átnyújtotta a pulton. Én is határozott mozdulattal emeltem vállamhoz a fegyvertusát, egy-két másodpercig a szabályok szerint, vízszintesen pásztáztam vele a hurkapálcákat, majd hirtelen negyvenöt fokban fölemeltem, mint valami légvédelmi ágyút, és a bódé mennyezetére fölaggatott színes léggömbökre céloztam, lassan végigpásztázva mindet balról jobbra, majd jobbról balra, és így tovább.

A céllövöldés makogott valamit, erre egy pillanatra leeresztettem a légpuskát és felé fordultam, de ettől teljesen megrémült, mert így pontosan ráfogtam a fegyvert, és az addig a pult mögött

tébláboló feleségével együtt gyorsan beszaladtak a bódé jobb oldali sarkába, ahol az ajtaja volt, és onnan az ajtóból nézegettek felém.

Fölemeltem újra a fegyvert és csak pásztáztam a légpuskával a bódé tetejét, egyik végétől a másikig a színes léggömböket, mikor a céllövöldés megkérdezte váratlanul, hogy részeg vagyok-e. A pásztázást zavartalanul folytatva válaszoltam neki, hogy nem, erre egyezkedni kezdett onnan a bódé sarkából nyújtogatva a nyakát, hogy visszaadja az öt forintomat, csak tegyem le a légpuskát. Úgy is lett, mert nem akartam, hogy a tanárokhoz rohangáljon a sérelmei miatt, ha mégis szétdurrantom a lufijait.